

УДК 657

DOI: <https://doi.org/10.31651/2076-5843-2023-3-4-183-189>

ОХРИМЕНКО Марина Володимирівна
здобувачка другого (магістерського) рівня
вищої освіти, Черкаський національний
університет імені Богдана Хмельницького,
м. Черкаси, Україна
Orcid ID: <https://orcid.org/0009-0009-0012-260X>
marinaohrimenko2@gmail.com

УМАНСЬКА Вікторія Григорівна
кандидат економічних наук, доцент,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького,
м. Черкаси, Україна
Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0003-1669-7255>
viktoric@ukr.net

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ПРИ ОЦІНЦІ ТА АНАЛІЗІ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

У статті розглянуто роль професійної етики у фінансовому аналізі та оцінці фінансового стану компаній. Основна увага приділяється зростаючій потребі в об'єктивності, прозорості та етичній відповідальності в динамічному діловому світі, де вимоги постійно змінюються. Підкреслюється важливість точності, чесності та об'єктивності фінансової інформації, адже її викривлення може мати серйозні наслідки. Показано, як етичні стандарти можуть бути застосовані для забезпечення точності та надійності фінансової звітності. Висвітлено проблеми, які можуть виникнути під час застосування цих стандартів та потребуватимуть поглибленого аналізу. Наголошується на необхідності розробки та впровадження ефективних етичних кодексів і стандартів, які мають бути інтегровані в процеси оцінки й аналізу фінансового стану компаній. Особливу увагу приділено впливу професійної етики на якість та достовірність фінансової звітності, а також важливості її в забезпеченні довіри та стабільності в економічній системі країни.

Ключові слова: професійна етика, фінансовий аналіз, оцінка підприємств, етичні стандарти, фінансове планування.

Постановка проблеми. У сучасному світі підприємницька практика стрімко розвивається, фінансова прозорість набуває все більшого значення, а питання професійної етики у сфері фінансового аналізу та оцінки компаній набувають особливого значення. Етичні стандарти відіграють ключову роль у забезпеченні об'єктивності та цілісності фінансової інформації, яка є важливою для інвесторів, кредиторів, акціонерів та інших зацікавлених сторін. Хоча існують різноманітні етичні кодекси і стандарти, їхнє практичне застосування та дотримання часто створює складності й запитання, які потребують глибокого аналізу.

Важливість дотримання професійно-етичних норм у процесі фінансового аналізу й оцінки компанії не можна недооцінювати. Порушення цих норм може призвести не тільки до втрати довіри з боку інвесторів і партнерів, а й до серйозних правових наслідків. Тому актуальним є питання про те, як забезпечити високі стандарти професійної етики, які мають бути інтегровані в процеси оцінки й аналізу фінансового стану компаній. Це включає не лише розробку ефективних етичних кодексів, а й визначення механізмів їх виконання та контролю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У межах цього дослідження було проведено аналіз поточних наукових робіт, публікацій і досліджень з акцентом на професійну етику в контексті фінансового аналізу й оцінки компаній. Серед розглянутих матеріалів особливу увагу було приділено дослідженням, які висвітлюють етичні проблеми та дилеми, з якими стикаються фінансові аналітики, а також стратегії подолання цих проблем. Дослідженням різних аспектів дотримання та покращення професійної етики у сфері фінансово-облікового спрямування присвячені праці Бутинця Ф., Ромашка О., Семенової С, Безручук С., Чебан Т., Гуріної Н., Лобової О., Ломоносова Д., Фоміна О. тощо. Значна частина досліджень була зосереджена на розробці та впровадженні етичних кодексів, але менше уваги приділялося практичному застосуванню етичних стандартів у практиці фінансових аналітиків.

Метою статті є аналіз основних аспектів професійної етики, які мають бути інтегровані в процеси оцінки та аналізу фінансового стану компаній. Завдання: розглянути, як етичні

принципи можуть впливати на рішення та висновки аналітиків, як їх слід застосовувати для забезпечення точності та надійності фінансової звітності; виявити актуальні проблеми та розробити рекомендації щодо посилення етичних стандартів у цій важливій сфері.

Викладення основного матеріалу дослідження. У сучасному динамічному діловому світі, де швидкість змін і вимоги до прозорості постійно зростають, питання професійної етики у фінансовому аналізі та оцінці компаній набуває нового виміру. Фінансовий аналіз є важливим інструментом прийняття рішень для інвесторів, менеджерів та інших зацікавлених сторін. Цей процес вимагає не тільки професійних знань і навичок, а й високого рівня етичної відповідальності. Важливість етики у фінансовому аналізі особливо очевидна, коли йдеться про точність, прозорість та об'єктивність фінансової інформації. Спотворення фінансової інформації, конкретної чи випадкової, може призвести до прийняття неправильних інвестиційних рішень, фінансових втрат, а іноді й до правових наслідків. Тому у сфері фінансового аналізу важливо не лише мати технічні знання, а й підтримувати високі моральні стандарти.

Якісна оцінка фінансового стану підприємства є важливим аспектом для керівництва та інвесторів, що дозволяє зрозуміти, наскільки ефективно компанія використовує свої ресурси та здатна забезпечити своє існування та розвиток у майбутньому.

Фінансовий стан підприємства є однією з найважливіших характеристик прибутку та діяльності кожної компанії, яка визначається взаємодією всіх фінансових складових, взаємозв'язків та сукупністю усіх виробничо-економічних факторів. Ключовою характеристикою діяльності компанії є її фінансове становище в певний проміжок часу, що визначає реальні та потенційні показники діяльності компанії, достатнє фінансування фінансово-господарської діяльності й здатність її ефективно здійснювати і реалізувати в майбутньому. Для визначення фінансового стану використовується низка аналітичних показників: ліквідність, платоспроможність, майновий стан, прибутковість тощо [1, с. 46].

Для досягнення фінансової незалежності й ефективного управління фінансовими потоками важливо мати належну інформаційну систему. Ця система має забезпечувати своєчасний збір і аналіз аналітичних даних, на основі яких приймаються важливі управлінські рішення.

Облікові процеси підприємства потребують постійного контролю й аналізу з боку бухгалтера та його підлеглих. А отже, це одна з головних складових частин виробничо-економічного процесу. Виконання обов'язків бухгалтера контролюється як з боку замовників (власників, директорів), так і з боку державних органів (різних служб, соціальних органів) тощо. А тому професія бухгалтера вимагає безперервного навчання для підтримання професіоналізму.

Кожен бухгалтер має визначені обов'язки, пов'язані з дотриманням етичних норм і принципів у професійній діяльності. Рівень професіоналізму залежить не тільки від досвіду – це ще й довіра до фахівця та інформації, яку він надає користувачам. Відповідно, з метою виховання дисциплінованості, порядності, сумлінності та розуміння власної соціальної відповідальності в бухгалтерській практиці сформовано два аспекти – професійну складову та морально-етичну складову, яка впливає на становлення бухгалтера як особистості та учасника соціально-економічних процесів у країні. Якщо формування професіоналізму більшою мірою залежить від освіти, накопиченого досвіду і професійного саморозвитку протягом життя, то за морально-етичну складову фахівця з обліку відповідає професійна етика, її норми і принципи та їх дотримання фахівцями в професійній діяльності.

Розвиток професійної етики та модернізація вимог до поведінки бухгалтера починається, насамперед, із самої трансформації професії та її призначення. Основним завданням бухгалтерського обліку була фіксація й обробка фактів господарського життя. У результаті природного розвитку бухгалтер став фахівцем, який виконує завдання підготовки достовірної та об'єктивної інформації, створення аналітичної основи для прийняття управлінських рішень та участі в розробці стратегії сталого розвитку підприємства.

Отже, професійна етика бухгалтера – це сукупність стійких моральних цінностей, які пропонуються фахівцям з обліку як правила поведінки в процесі професійної діяльності та виконання службових обов'язків. Вони закріплюються у свідомості фахівців і формують морально-етичні орієнтири, дотримання яких допомагає бухгалтерам залишатися

неупередженим і справедливим у повсякденних рішеннях. Однією з вимог є дотримання етичних стандартів і принципів, зростання професіоналізму та майстерності спеціаліста [2, с. 2-3].

Професійна етика в контексті фінансового аналізу – це сукупність моральних норм і стандартів, які регулюють поведінку фахівців у цій сфері. Він включає вимоги до чесності, об'єктивності, прозорості й підзвітності зацікавленим сторонам. Ці принципи не тільки сприяють правдивому та неупередженому представленню фінансового стану компанії, а й підвищують довіру до фінансової системи загалом.

Фінансовий аналіз – це процес оцінки фінансового стану компанії на основі її фінансової звітності. Аналіз включає перевірку балансів, звітів про прибутки та збитки та інших фінансових показників. Вірно проведений фінансовий аналіз дозволяє визначити сильні та слабкі сторони компанії, передбачити майбутні тенденції і прийняти обґрунтовані управлінські рішення.

Етичні принципи фінансового аналізу включають чесність, прозорість, безпристрасність, відповідальність і досвід. Ці принципи є основою для забезпечення високої якості фінансової інформації, що використовується користувачами сторін. Історичний огляд розвитку етичних стандартів у фінансовому аналізі виглядає таким чином: розробка етичних стандартів у фінансовому аналізі почалася з появою бухгалтерського обліку та необхідністю стандартизації фінансової звітності. Коли компанії почали залучати зовнішнє фінансування, потреба в точності та чесності фінансової звітності стала критичною. У ХХ столітті, особливо після великих фінансових скандалів, таких як Enron і WorldCom [3], етичні стандарти були значно посилені. Це призвело до більш суворих правових і професійних рамок, таких як Закон Сарбейнса-Окслі в США [5], які вимагають від компаній бути більш прозорими та підзвітними. Сьогодні, в контексті глобалізації та цифрової трансформації, етичні стандарти фінансового аналізу встановлюють нові вимоги, зокрема, забезпечення прозорості у використанні штучного інтелекту та інструментів аналізу, а також забезпечення захисту даних та конфіденційності інформації.

Вимірювання причинно-наслідкових зв'язків у фінансовому аналізі, оцінка результатів впливу різних факторів на кінцевий результат показників, де первинна обробка вихідної інформації здійснюється за допомогою спеціальних методів, способів і прийомів, виступають найважливішими елементами методології фінансового аналізу. В свою чергу, методи фінансового аналізу є комплексом науково-методичних прийомів, інструментів та принципів дослідження фінансового стану компанії.

Існують різні методики та практики класифікації методів фінансового аналізу. Формалізовані методи аналізу базуються на суворо формалізованих аналітичних зв'язках між показниками. Вони поділяються на декілька підвидів залежно від використання математичного апарату: традиційні методи – за їх допомогою відбувається первинна аналітична обробка інформації; методи детермінованого факторного аналізу застосовуються за наявності функціональної залежності між показниками; методи ймовірнісного факторного аналізу використовуються для вивчення взаємозв'язку за наявності ймовірнісної залежності між показниками. Неформальні методи аналізу засновані на описі аналітичних процедур, що знаходяться на логічному рівні й характеризуються певною суб'єктивністю, адже велике значення мають інтуїція, досвід і знання аналітики [4, с. 96].

До основних методів оцінки фінансового стану підприємства належать:

- оцінка фінансового стану за абсолютними показниками;
- фінансово-коефіцієнтний метод;
- рейтингова, бальна, матрична та інтегральна оцінки;
- аналіз за допомогою дискримінантних моделей.

Перший із методів можна використовувати для оцінки окремих аспектів фінансового стану, а саме: для характеристики рівня фінансової стійкості й прибутковості підприємства за результатами маржинального аналізу, визначення видів фінансової стійкості за критерієм стабільності джерел резервного покриття.

Фінансово-коефіцієнтний метод передбачає розрахунок показників, які характеризують фінансову стійкість, платоспроможність і ліквідність, рентабельність (прибутковість) діяльності, майновий стан і ділову активність. Склад і алгоритм розрахунку коефіцієнтів дуже різні й

залежать від обраної методики, затвердженої нормативними документами або визначеної низкою науковців.

Рейтингова оцінка полягає в класифікації підприємств за певними ознаками, виходячи з фактичного рівня показників фінансового стану та оцінки кожного показника. Її перевагою є можливість оцінювати кілька компаній за вибраним атрибутом.

Бальна оцінка передбачає проведення аналізу фінансових показників шляхом порівняння отриманих значень з нормативними значеннями й отримання загального показника, вираженого в балах. Така оцінка передбачає використання «диверсифікації» цих значень за векторами віддаленості від оптимального значення.

Матричне оцінювання засноване на побудові набору фінансових показників, які трансформуються в матрицю стандартизованих коефіцієнтів, що дає порівняльну оцінку за певними показниками. З іншого боку, його можна використовувати для підготовки матричних балансів, касових надходжень і балансів виплат.

Результатом інтегральної оцінки є визначення інтегрального показника на основі застосування різних методичних підходів. При цьому інтегральний показник може характеризувати як окремі складові, так і загальний фінансовий стан підприємства.

Дискримінантні моделі дозволяють визначити ймовірність банкрутства на основі розробки та використання інтегральної моделі аналізу фінансового стану підприємства. Розрізняють однофакторні (коефіцієнт Бівера, Вайбеля) і багатфакторні (модель Альтмана, Лісса, Таффлера, Спрінгейта, Савицької та Терещенка) моделі [6, с. 9-11].

Для оцінки фінансового стану підприємства, перш за все, необхідно визначити мету та визначити завдання щодо її реалізації. Слід зазначити, що оцінка фінансової діяльності внутрішніми службами підприємства в більшості випадків здійснюється з метою реалізації конкретних заходів щодо її зміцнення та визначення основних напрямів подальшого розвитку підприємства. З іншого боку, постійним завданням є діагностика неплатоспроможності підприємства, яка в межах функціонування системи раннього попередження та реагування дозволяє своєчасно попередити небажані наслідки.

Фінансовий аналіз не обмежується розрахунками та інтерпретацією даних, він охоплює складні етичні аспекти. Проблеми та дилеми, які виникають у площині фінансового аналізу, мають значний вплив на якість і достовірність фінансової інформації. Наведемо конкретні приклади етичних проблем:

- конфлікт інтересів – одна з найбільших проблем, яка полягає в тому, що інтереси місцевих аналітиків можуть конфліктувати з інтересами компанії або її учасників. Наприклад, аналітик може завдати шкоди компанії, в яку він інвестує;

- маніпулювання даними – це інший виклик, який полягає в тому, що існує спокуса маніпулювати фінансовими даними для відображення більш сприятливого фінансового стану. Може реалізуватися шляхом зміни методології розрахунку коефіцієнтів або вибору використання даних;

- тиск керівництва. Існує ймовірність того, що аналітики стикаються з тиском керівництва, щоб діяти таким чином, за якого відображається з більш вигідної позиції фінансовий стан компанії. Такий тиск може спричинити помилковість в діях аналітиків, що піддає сумніву об'єктивність і достовірність аналізу.

Важливо, щоб професіонали в цій галузі були ознайомлені з типовими етичними дилемами та знали, як вірно їх вирішувати. Це єдиний спосіб гарантувати, що фінансовий аналіз виконується з найвищим рівнем чесності та об'єктивності, що має вирішальне значення для підтримки довіри до фінансових ринків [7, с. 138].

Фінансовий аналіз, як важлива частина бізнес-рішень, багато в чому залежить від дотримання високих етичних стандартів. Ці стандарти не тільки сприяють точності й об'єктивності роботи фінансових аналітиків, а й забезпечують довіру інвесторів та інших зацікавлених сторін до фінансової інформації. Точність і надійність даних, етичні стандарти гарантують, що фінансові звіти складаються чітко, точно та без маніпуляцій. Це виключає

уникнення спотворення фактів або приховування важливої інформації. Високі етичні стандарти вимагають, щоб фінансові аналітики використовували прозорі методи та несли відповідальність за надану інформацію. Це гарантує, що аналіз забезпечить інтереси кожного, а не лише зацікавлених сторін. У той же час професіонали, які дотримуються етичних стандартів, створюють позитивну репутацію серед клієнтів та інвесторів. Сформована таким чином довіра є важливою для стабільності та розвитку фінансового стану підприємств [8, с. 144].

Сучасний фінансовий світ характеризується швидкими змінами й інноваціями, які впливають на методи та практику фінансового аналізу. Наприклад, технологічний прогрес, а саме використання сучасних технологій, таких як штучний інтелект, відкриває нові можливості для фінансового аналізу. Однак він також піднімає нові етичні питання для професіоналів, пов'язані із захистом даних та їх об'єктивним аналізом. Глобалізація фінансових ринків вимагає від аналітиків розуміння та врахування міжнародних стандартів і етичних норм. В контексті чого виникає необхідність в знаннях законів, культурних особливостей і міжнародних нормативних вимог. В той же час, етика важлива в епоху цифрових технологій, адже збільшення обсягу цифрової інформації та легкий доступ до неї залишає питання конфіденційності та безпеки даних без відповіді. Тому аналітики повинні бути уважними під час збору, зберігання та використання фінансових даних, дотримуючись цих етичних стандартів [9, с. 5].

Забезпечення високих етичних стандартів фінансового аналізу є не просто вимогою законодавства, а ключовим фактором підтримки довіри й прозорості в процесі аналізу фінансового стану. Впровадження чітких кодексів, навчання, проведення внутрішнього і зовнішнього аудиту та розвиток корпоративної культури, заснованої на етичних цінностях, можуть значно підвищити якість фінансового аналізу та зміцнити загальну стабільність фінансового стану підприємств [10, с. 143]. Наведемо кілька рекомендацій, які спрямовані на підвищення етичних стандартів:

- створення етичного кодексу – підприємство має розробити чіткий етичний кодекс, який визначає основні етичні принципи та стандарти поведінки фінансових аналітиків. Цей кодекс повинен бути доступним і зрозумілим для всіх співробітників;

- проведення регулярного навчання та розвиток персоналу мають бути спрямовані на підвищення обізнаності працівників щодо етичних стандартів і принципів. Особливо важливо бути в курсі нових тенденцій і змін у законодавстві;

- залучення керівництва до процесу впровадження та дотримання етичних стандартів є ключовим фактором його ефективності. Лідери повинні продемонструвати особисту відданість етичним цінностям.

Механізми моніторингу та оцінки дотримання етичних стандартів є важливою частиною створення та підтримки прозорого та етичного бізнес-середовища підприємств. До основних із них належать:

- регулярний внутрішній аудит та оцінка дотримання етичних стандартів допомагають виявити будь-які проблеми та недоліки, що, в свою чергу, допомагає підтримувати прозорість і підзвітність на підприємстві;

- встановлення ефективних механізмів зворотного зв'язку та вирішення конфліктів дає можливість працівникам повідомляти про етичні порушення, не боячись втратити робоче місце або інших наслідків;

- залучення незалежних аудиторів для перевірки фінансових звітів і процедур, що забезпечить додатковий рівень об'єктивності та прозорості.

Висновки. Сильні моральні цінності є основою кваліфікації фахівця з обліку, вони дають чіткі моральні орієнтири для виконання щоденних облікових бізнес-рішень. Проведено комплексний аналіз важливості етичних стандартів у аналізі та оцінці фінансового стану компаній. Сформовано висновки та визначено напрями подальших досліджень, які відкривають нові горизонти якості та достовірності фінансової інформації. У досліджуваній сфері діяльності етика – це не просто набір правил, а основа, на якій будується довіра та чесність до фінансової звітності підприємств. Незважаючи на наявність етичних кодексів і стандартів, часто виникають проблеми при їх застосуванні на практиці. Це підкреслює необхідність розробки ефективних

механізмів моніторингу й оцінки, а також постійного навчання та розвитку корпоративної культури, яка підтримує високі етичні стандарти.

Не можна недооцінювати важливість теми етики у фінансовому аналізі, особливо на тлі стрімких технологічних змін і глобалізації економіки. Професіонали стикаються з новими викликами, такими як адаптація до новітніх цифрових технологій, врахування міжнародних етичних стандартів тощо. Тому подальші дослідження в цій галузі мають велике значення для забезпечення прозорості, якості та ефективності фінансового стану підприємств. Отже, професійна етика при проведенні оцінки та аналізу фінансового стану підприємств є важливою складовою якості та довіри. Лише шляхом її впровадження та постійного вдосконалення можна досягти стабільності та циклічності у фінансовому світі компаній.

Список використаних джерел

1. Шарманська В. М., Головка В. І., Мінченко В. А. Фінансово-економічна діяльність підприємства: контроль, аналіз та безпека. *Центр навчальної літератури*. 2018. № 5. С. 44–52.
2. Фомина О. В., Ромашко О. М., Семенова С. М. Професійна етика бухгалтерів: її особливості та проблемні аспекти дотримання етичних принципів. *Економіка та суспільство*. 2022. № 26. С. 1–7.
3. Hayes A. The Rise and Fall of WorldCom: Story of a Scandal. Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com/terms/w/worldcom.asp> (дата звернення: 03.12.2023).
4. Лобова О. М., Ломоносов Д. С. Сучасна практика оцінки фінансового стану підприємств України із використанням національних моделей. *Економічна наука*. 2020. № 3. С. 94–99.
5. Congress.gov. HR3763 Закон Сарбейнса-Окслі 2002 року. URL: <https://www.congress.gov/bill/107th-congress/house-bill/3763/text> (дата звернення: 03.12.2023).
6. Семенишена Н. Бухгалтерський облік як інститут: огляд досліджень. *Міжнародний науковий журнал*. 2019. № 3. С. 7–18.
7. Гуріна Н. Професійна діяльність бухгалтера: етичні аспекти. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2021. № 2. С. 136–141.
8. Нужна О. Професійна етика та її місце у підготовці фахівців з обліку і оподаткування. *Економічний форум*. 2021. № 2. С. 142–147.
9. Безручук С. Якість фінансової звітності через призму професійної етики бухгалтера. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. 2019. № 4. С. 3–8.
10. Чебан Т. Оцінювання загроз професійній етиці в практичній діяльності бухгалтерів. *Економічні науки*. 2021. № 5. С. 141–145.

References

1. Sharmanska, V. M., Holovko, V. I., & Minchenko, V. A. (2018). Financial and economic activity of the enterprise: control, analysis and security. *Center for educational literature*, (5), 44–52.
2. Fomina, O. V., Romashko, O. M., & Semenova, S. M. (2022). Professional ethics of accountants: its features and problematic aspects of compliance with ethical principles. *Economy and society*, (26), 1–7.
3. Hayes, A. (2023). The Rise and Fall of WorldCom: Story of a Scandal. Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com/terms/w/worldcom.asp> (Accessed: 12.08.2023).
4. Lobova, O. M., & Lomonosov, D. S. (2020). Modern practice of assessing the financial condition of Ukrainian enterprises using national models. *Economics*, (3), 94–99.
5. Congress.gov. (2002). 107th Congress, 2nd session. HR3763 - Sarbanes-Oxley Act of 2002. URL: <https://www.congress.gov/bill/107th-congress/house-bill/3763/text> (Accessed: 12.08.2023).
6. Semenyshena, N. (2019). Accounting as an institution: a review of research. *International scientific journal*, (3), 7–18.
7. Hurina, N. (2021). Professional activity of an accountant: ethical aspects. *Accounting, analysis and audit*, (2), 136–141.
8. Nuzhna, O. (2021). Professional ethics and its place in the training of accounting and taxation specialists. *Economic Forum*, (2), 142–147.
9. Bezruchuk, S. (2019). The quality of financial reporting through the prism of the accountant's professional ethics. *Bulletin of the Zhytomyr State University of Technology*, (4), 3–8.
10. Cheban, T. (2021). Assessment of threats to professional ethics in the practical activities of accountants. *Economic sciences*, (5), 141–145.

OKHRIMENKO Maryna
Master student,
Bohdan Khmelnytsky National University
of Cherkasy, Cherkasy, Ukraine

UMANSKA Viktoriia
PhD (Economics), Associate Professor,
Bohdan Khmelnytsky National University
of Cherkasy, Cherkasy, Ukraine

MAIN ASPECTS OF PROFESSIONAL ETHICS WHEN ASSESSING AND ANALYZING THE FINANCIAL STATE OF ENTERPRISES

Introduction. *In today's world, business practice is rapidly developing, financial transparency is gaining more and more importance, and issues of professional ethics in the field of financial analysis and company's assessment are gaining special importance. Ethical standards play a key role in ensuring the objectivity and integrity of financial information, an important area for investors, creditors, shareholders and other stakeholders. Although various ethical codes and standards exist, their practical application and compliance often create challenges and questions that require in-depth analysis. The importance of ethical compliance in the process of financial analysis and evaluation of a company cannot be underestimated. Violation of these norms can lead not only to a loss of trust on the part of investors and partners, but also to serious legal consequences. Therefore, the question of how to ensure high standards of professional ethics, which should be integrated into the assessment processes and analysis of the financial condition of companies, is relevant. This involves not only the development of effective codes of ethics, but also the definition of mechanisms for their implementation and control.*

Purpose. *Deep research and analysis of professional ethics in the process of assessing and analyzing the financial condition of enterprises. Determine what ethical standards can be applied to ensure the accuracy, transparency and objectivity of financial reports*

Results. *The article considers the role of professional ethics in financial analysis and assessment of the financial condition of companies. The focus is on the growing need for objectivity, transparency and ethical responsibility in a dynamic business world where demands and conditions are constantly changing. The importance of accuracy, honesty and objectivity of financial information is emphasized, as its creation can have serious, exclusively legal, consequences. The article analyzes how ethical standards can be applied to ensure the accuracy and reliability of financial reporting. It also highlights problems that may arise during the application of these standards and require in-depth analysis. The article focuses on the need to develop and implement effective ethical codes and standards, which should be integrated into the processes of evaluating and analyzing the financial condition of companies. Special attention is paid to the impact of professional ethics on the quality and reliability of financial reporting, as well as the importance of its management in ensuring trust and stability in the country's economic system.*

Originality. *Specific proposals for solving the problem of professional ethics in the assessment and analysis of the enterprise financial state: 1) Establishing a code of ethics: Develop a clear code of ethics that defines basic ethical principles and standards of conduct for financial analysts. The code must be accessible and understandable to all employees. 2) Training and Development: Conduct regular training and development programs to increase employee awareness of ethical standards and principles, as well as new trends and legislative changes. 3) Management involvement: Management should actively participate in the process of implementing and maintaining ethical standards, demonstrating special commitment to ethical values. 4) Monitoring and evaluation mechanisms: conducting internal audits and evaluations to monitor compliance with ethical standards and resolve problems or deficiencies. 5) Feedback and Conflict Resolution Mechanisms: Creating effective feedback and conflict resolution mechanisms through which employees can violate ethical standards without fear of consequences. 6) Independent external audit: independent auditors involvement to verify financial statements and procedures, which provides an additional level of objectivity and transparency.*

Conclusions. *In the modern economic conditions of Ukraine, professional ethics in the field of evaluation and analysis of companies' financial condition acquires special importance. This is due to the growing need for objectivity and transparency in the financial reporting process. Objectivity to ensure an unbiased approach to the analysis of financial data, conflicts of interest and fair presentation of information. Transparency requires full disclosure of all relevant information and its availability to all stakeholders. Effective enforcement of these ethical standards is key to ensuring trust and stability in the country's economic system, as well as to increasing the level of trust between companies and their stakeholders. After all, strict ethical standards of financial analysis and valuation contribute to a healthy, transparent and compliant business environment.*

Keywords: *professional ethics, financial analysis, enterprise assessment, ethical standards, financial planning.*

Одержано редакцією: 06.09.2023
Прийнято до публікації: 09.11.2023